

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Dispvatio XXI. De Ecclesia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

Tom. II. traditione seu definitione Ecclesiæ juxta illud S. Augustini: Ego Evangelio non crederem, nisi Ecclesiâ me moveret auctoritas; ergo omnia non habentur in Scripturâ, sed quædam aliunde defuntur.

VII. Quod verò à nonnullis obijcitur, traditiones variis incommodis esse expositas, earum siquidem facillè obliuiscuntur homines, suntquò mutationi obnoxia, & id genus alia, ergo non videntur habere certitudinem & infallibilitatem Fidei. Respondetur, ex naturâ rei eadem incommoda circa Scripturam accidere posse, ac circa traditiones, tum ob diversitatem lingua-

rum in quas transfertur, variasque in eodem idiomate lectiones: tractu etiam temporum amitti sancti libri possunt, & corrumpi. Sicut ergo de Scripturâ, ita etiam de Traditionibus providet Deus ne hæc incommoda circa illas accidant.

Quæres: Unde dignosci possint traditiones divina à traditionibus hominum, seu veræ à supposititijs? Respondetur, variis modis hoc fieri posse, nempe ex consensu Patrum, ex communi fidelium conspiratione, & quod caput est, ex Ecclesiæ, quæ columna est & firmamentum veritatis, definitione.

VIII. Unde Traditiones vera discernantur à supposititijs.

Seclusâ Spiritus sancti assistentiâ eadem sunt incommoda circa Scripturam, ac circa Traditiones.

DISPUTATIO VIGESIMA PRIMA.

De Ecclesiâ.

INFALLIBILES regula Fidei, ut Disputatione præcedente ostendimus, in duplici sunt genere; alia enim sunt viva seu animata, alia inanimata: de his jam dictum est: de vivis autem, cum hic proprius sit de iis disputandi locus, nunc agemus, & primò de Ecclesiâ, cujus viva, visibilis & infallibilis auctoritas omnino est necessaria tum ad verum sacra Scripturæ sensum nobis tradendum, & ea qua credenda sunt ritè proponenda, tum ad difficultates & controversias, qua identidem oriri solent terminandas ac decidendas.

SECTIO PRIMA.

Sitne ad res Fidei viva aliqua, & animata regula necessaria.

I. Viva & visibilis regula necessaria declaratur.

CONSTANS est Orthodoxorum omnium sententia vivam aliquam & visibilem regulam planè esse necessariam. Ratio est; quòdiana enim constat experientiâ varias in rebus Fidei oriri controversias, etiam circa Scripturam, quæ proinde Scripturâ dirimi non possunt, maxime cum ut supra vidimus sit obscura: viva ergo aliqua regula, quæ has lites dirimat, ac finem tot controversiis imponat, est necessaria, nempe Ecclesiâ, utpote quam nos audire jubet Christus, ejusque judicio stare; nec enim sine hujusmodi aliquâ auctoritate debitum Ecclesiæ regimen potest consistere. Hinc S. Hieronymus contra Luciferianum: Si, inquit, non sit in Ecclesiâ una eminentis potestas, tot futura sunt schismata, quot sacerdotes. Plura hac de re numero sequente.

Sine hac regula stare rectum regimen non potest.

II. Scriptura, quæ quidam dicunt esse

Heretici nihilominus ut judicium Ecclesiæ subterfugiant, negant ullam vivam regulam esse necessariam, sed scripturam autem unicam esse

normam & regulam Fidei, utpote quam claram esse docent, & ad omnes omnino Fidei controversias decidendas abundè per se sufficere. Sed, ut Disputatione præcedente, sectione secundâ ostensum est, Scriptura, quicquid dicant sectarij, est obscura, quod aperte ostenditur ex tot tamque diversis ejusdem interdum loci interpretationibus, summâque inter doctissimos etiam viros, ipsosque adeo Ecclesiæ Patres de Scripturæ sensu & intelligentiâ sententiârum diversitate; unde & sese invicem hac de re frequenter consulebant, ut ex variis Sancti Hieronymi & S. Augustini scriptis mutuo de hoc ipso argumento literis constat.

Clarè, non est clara, nec apta per se regula Fidei.

Scripturâ obscuritatem agnoscunt sancti Patres.

Idem insuper clarissimè ostendit ipsorum etiam sectariorum de Scripturæ sensu inter se dissenso, ubi quot capita, tot ferme sunt sententiæ, miræque hac in parte inter se digladiantur: unde de illis quatuor verbis: Hoc est corpus meum, incredibile est quot, quàmque diversæ, imo oppositæ inter eos sint sententiæ: quod etiam de alijs Scripturæ locis est manifestum, de quibus gravissima passim apud ipsos dissidia ac disceptationes videmus, alijs alios acerrimè impugnantibus, & ignorantiam in sacrarum literarum expositione, ac cæcitatem exprobrantibus. Sicque dum faciam Scripturam, quam Sole clarior emisso dictitant,

III. Ignorantiam sibi invicem & cæcitatem exprobrant heretici.

SECTIO SECUNDA.

Quid sit Ecclesia, & quinam in ea contineantur.

dicant, fixè se ac firmiter aquilarem more in-
tueri, ac lynceis oculis penitus introspicere glo-
riantur, ad ejus tamen qualescunque radios cre-
cutiunt, & vespertilionum instar caligant. Plu-
ra hac de re dixi Tomo præcedente, Disp. pri-
mâ, Sect. 4. ubi nostri temporis hæreticorum
dissensiones, rixas ac discordiam fusè sum pro-
secutus.

IV.
Rejicitur
privatus
hæreticorum
spiritus.

Inanis multo est ac futilius, quod ad vivam re-
gulam necessitatem excludendam asserunt sectarii,
se nimirum per privatum spiritum, peculiarésque
à Deo immixtas inspirationes ac illuminationes
regi, per quas omnia Scripturæ loca, quantum-
vis abdita ac difficilia perspecta se habere aiunt
& penitus explorata, earumque adminiculo du-
bia omnia, maximè etiam implexa & intricata
solvere, & quascunque occurrentes controver-
sias dirimere se posse affirmant.

V.
Nihil ina-
nium, nec
absurdum
quàm om-
nia tribuere
spiritui pri-
vato.

Sed quis non videt quàm hoc vanum sit, &
frivolum; hoc enim pacto Fides, cum tamen
unam tantum esse doceat Apostolus, tot erunt
quot hominibus hæc placebit imaginari & dice-
re se habere spiritus privatos, adeoque quod vol-
let quisque credet pro libito, nec diversas tantum,
sed contrarias etiam Fides habebunt, & planè
inter se oppositas, alius namque dicit sibi à pri-
vato suo spiritu suggeri esse duas tantum perso-
nas divinas, alius à suo suggeri esse quatuor, alius
fortassis esse nullam: & hoc modo in omni, quæ
oriri possit controversiâ procedent. Imo hac rati-
one sectarii de facto procedunt, & eodem, ut
præterdunt spiritu dictante, pugnantia credunt,
& aliis credenda proponunt, ut nervosissimè &
elegantissimè ostendit fortissimus ille Fidei Catho-
licæ pugil Pater Edmundus Campianus in eru-
ditissimo illo libello decem rationum, ubi ratio-
ne primâ cum varia & opposita, quæ privatus cu-
jusque spiritus sectarii suggerere placita recen-
sisset, sic concludit: Denique cum omnia credant
suo quisque spiritui, nomen Sancti Spiritus horribilè
blasphemiam mentiantur. Deinde teste Apostolo
ad Romanos decimo: Fides est ex auditu, &c. &
Quomodo audient sine predicante: frustra ergo ad
privatum spiritum recurritur.

Privatus
hæretico-
rum spiritus
suggerit pu-
gnantia.

Verissimum
P. Edmundi
Campiani
dictum.

VI.
Ad vivam
regulam ne-
cessario est
recurritum.

Manifestum ergo est vivam aliquam & visibi-
lem, publicamque regulam esse necessariam, ad
quam pro difficultatibus, quæ oriri possint, de-
cidendis, dirimendisq; litibus & controversiis
recurritur: hoc enim in omni benè instituto reg-
no & republicâ videmus, supremum scilicet ali-
quem constitutum esse judicem, penes quem sit
plena potestas dubia omnia, quæ occurrunt re-
solvendi, finemque litibus, litigantibus silentium
imponendi; cujus proinde sententiæ ac judicio
stare omnes debeant, nec cuiquam fas sit refragari.
Quod si hoc in civili republicâ fieri videamus,
quanto magis fieri debet in Ecclesiasticâ,
in qua non pauciores, imo multo plures majo-
risque longè momenti occurrunt difficultates &
controverſiæ, utpote ad animarum salutem, æter-
næque beatitudinis adaptionem spectantes. Et sanè
à summo rerum omnium moderatore Deo
non satis hominibus prospectum videretur, si ta-
lem nobis judicem non providisset: cujus proinde,
ut summa auctoritas, ita vox clara esse debet
& infallibilis, & cui omnes sine appellatione
illico acquiescant. Quis autem hic iudex sit, &
quæ regula, constabit ex sequentibus. Videatur
Bellarminus libro 3. de Verbo Dei, cap. 3. &
alii, qui rem hanc fusissimè tractant contra hujus
temporis sectarios.

In omni re-
publicâ su-
premus ali-
quis iudex
est statuen-
dus.

Ejusmodi
iudicem
maximè po-
tentiali regi-
men Eccle-
siasticum.

ECCLESIA generatim sumpta idem est ac congregatio fidelium, seu coetus hominum in unam veram Fidem conspirantium, unde nullo unquam tempore in orbe defuit. Si tamen nominis etymologiam spectemus, non tam propriè congregatio dicitur, quàm evocatio, deducitur namque à Græco verbo ἐκκλησία, quod idem sonat atque evoco, ita ut Ecclesia rigorosè dicta sit propriè coetus vocatorum. Ecclesia latè sumpta est triplex, triumphans, patiens, & militans; triumphans in Cælis, in Purgatorio patiens, in terra militans.

I.
Quid nomi-
ne Ecclesia
intelligatur.

Ecclesia est
triplex.

Porro, quamvis nomen Ecclesiæ, Judæorum quoque populo applicari quondam potuerit, cum essent coetus fidelium Deum peculiari modo ac ritu colentium, usus tamen jam obtinuit ut significet Ecclesiam Christianam, seu à Christo specialiter institutam, quemadmodum Matth. 16. v. 18. dixit: Super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam. Est ergo hæc Ecclesia congregatio fidelium, qui Fidem in Baptismo professi, Romano Pontifici tanquam capiti subjiciuntur, seu, ut loquitur S. Cyprianus: est plebs sacerdoti adunata, & Pastori suo grex adherens. Est denique coetus sub uno sacrificio & sacramentis Deo serviens, & peculiarem ei cultum exhibens, per quæ ab omnibus aliis coetibus distinguitur.

II.
Vox Ecclesia
jam denotat
Ecclesiam
Christi.

Hi itaque sunt in Ecclesiâ; nunc videndum quinam ab eâ excludantur. Et quidem de infidelibus non baptizatis certum est eos non esse de Ecclesiâ, quæ nimirum, ut diximus, est congregatio Fidelium: quare de his dicit Apostolus primâ ad Corinthios 5. v. 12. Quid enim mihi de in qui foris sunt, judicare? Quod etiam de Turcis & Judæis est dicendum.

III.
Infideles non
baptizati
non sunt in
Ecclesiâ.

Catechumeni non sunt propriè & actu in Ecclesiâ, sed tantum potentia, ut ex communi consensu Patrum ostendit Bellarminus tomo secundo, libro 3. de Ecclesiâ, cap. 3. cum necdum susceperint baptismum qui est janua Ecclesiæ, unde ad nullum omnino sacramentum jus habent, nec possunt ab Ecclesiâ puniri. Salvari tamen possunt, cum sint fideles, ad hoc namque sufficit quod sint in Ecclesiâ voto, quamvis re non sint; & in hoc differt Ecclesia ab Arcâ Noè, extra quam nullus omnino salvari ab aquis diluvii & submersione potuit, quantumvis post inchoatum diluvium, omnibus votis in eâ esse cupivisset.

IV.
Catechumeni
non sunt
in Ecclesiâ
actu, sed po-
tentia.

Excommunicatos ejiciunt ex Ecclesiâ Bellarminus libro illo tertio, cap. 5. Valentia hic, q. 1. punct. 7. §. 19. Tannerus Disp. 1. q. 3. dub. 2. Alii tamen asserunt excommunicatos non esse ab Ecclesiâ excludendos, juxta illud S. Augustini contra Donatistas, cap. 20. Non separamus à populo Dei, quos degradando vel excommunicando punimus.

V.
Viri ex-
communicati
non sunt
de Ecclesiâ.

Hæretici simpliciter non sunt in Ecclesiâ, cum Fide careant, quæ est ædificii spiritualis Ecclesiæ fundamentum: undò Capite Firmiter de summâ Trinitate Ecclesia appellatur Ecclesia fidelium, & in Catechismo Romano fidelium coetus. Unde idem dicendum videtur de hæreticis etiam occultis, quamvis nonnulli eos in Ecclesiâ collocent. Aliquo tamen modo dici possunt spectare ad Ecclesiam hæretici, quia nimirum in eâ esse deberent,

VI.
Hæretici nec
aperti nec
occulti sunt
in Ecclesiâ.

III.
Tradit
v. 21
v. 21
v. 21

III.
v. 21
v. 21
v. 21

III.
v. 21
v. 21
v. 21

III.
v. 21
v. 21
v. 21

III.
v. 21
v. 21
v. 21

TOM. II.
Punire tam-
en eos po-
test Ecclesiâ.

deberent, ac proinde punire eos potest Ecclesiâ, & cogere ut ad ipsam redeant, sicut pastor ovem errantem potest vi reducere ad ovile. Licet verò characterem hominis Christiani retineant, non arguit eos esse in Ecclesiâ, hunc enim etiam in inferno retinent, cum tamen S. Thomas 3 parte, quaest. 8. art. 3. dicat, damnatos nec actu nec potentia esse membra Christi.

VII.
Sintne Schi-
smatici de
Ecclesiâ.

Idem affirmat Bellarminus de Schismaticis, eos scilicet non esse de Ecclesiâ, quod similiter docet Valentia, & Tannerus supra citati. Nonnulli tamen, ut Alphonsus de Castro libro de hæreticorum punitione, capite 24. & alii, Schismaticos aiunt non esse hoc nomine ab Ecclesiâ excludendos. Etsi enim rebelles sint & refractarii, Summoque Pontifici in quibusdam obtemperare reculent, cum tamen Fidem & baptismum retineant, in quibus essentia membri Ecclesiæ consistit, non est, inquiunt, cur quis eos existimet esse ab Ecclesiâ separandos. Verum est quidem, esse ab Ecclesiâ separandos ab Ecclesiâ Schismaticos, sed ideo hoc modo loquuntur quia cum schismate conjunctam habebant hæresim, ut in schismaticis Græcis modò contingit.

VIII.
Non præde-
stinati tan-
tùm & iusti,
sed reprobi
etiam &
mali sunt in
Ecclesiâ.

Quamvis autem nomen Ecclesiæ interdum, ut Psalmo 88. vers. 6. ad solam congregationem justorum restringatur, Fide tamen certum est, non prædestinatos tantùm, ut olim volebant Wicleffus & Joannes Hufs, & nuper dixit Calvinus, nec justos tantùm, ut post Donatistas affirmant Lutherani, sed malos etiam & reprobos esse in Ecclesiâ. Probatur: Ecclesiâ namque comparatur *area*, in qua triticum simul & palæ; *sagena*, in qua pisces boni & mali; *Arca Noë*, in qua animalia munda & immunda continebantur. Hæc proinde veritas tum in Concilio Constantiensi Sess. 15. tum Tridentino Sess. 6. can. 28. est definita, ubi Concilium anathema dicit illi, qui asseruerit eum, qui fidem sine charitate habet, non esse Christianum. Videatur Bellarminus libro tertio de Ecclesiâ, & alii, qui hæc fusissimè contra sectarios discutunt.

Cur *area*,
sagena, &
Arca Noë
comparentur
Ecclesiâ.

SECTIO TERTIA.

Alia quedam inquiruntur circa naturam & notionem Ecclesiæ.

I.
Negant hæ-
retici Eccle-
siam esse vi-
sibilem.

HI ergo possitis, Quæritur primò, utrùm vera Ecclesiâ sit visibilis? Negant hæretici; unde Lutherus libro de sermo arbitrio ait Ecclesiâ non esse illos, quos vulgo dicimus Ecclesiâ, hominum scilicet multitudinem, Deo sub Romano Pontifice certo ritu & cultu servientium, sed paucos pios, quos Deus tanquam reliquias occultè conservat & abscondit, seu veluti scintillas quasdam aut prunas cineri suppositas dolofo.

II.
Variis modis
ostenditur
Ecclesiâ
esse visibi-
lem.

Constans tamen Orthodoxorum omnium sententia est veram Christi Ecclesiâ esse visibilem. Hoc imprimis ostenditur ex rebus variis, quibus Ecclesiâ in sacris literis comparatur, *area* scilicet, *reti*, *ovili*, & *civitati supra montem posita*. Quare S. Augustinus libro de unitate Ecclesiæ, cap. 14. & alibi illud Matthæi 5. vers. 14. Non potest civitas abscondi supra montem posita, intelligit de Ecclesiâ. Deinde Matthæi 18. vers. 17. dicit Christus: Dic Ecclesiâ, si Ecclesiâ non audierit: quod aperte arguit Ecclesiâ esse visibilem, alio-

qui si eam quis non videat, quo pacto vel illi dicet quidquam, vel etiam audiet.

In hac etiam veritate illustrandâ multi sunt Patres antiqui, eumque esse Ecclesiæ fulgorem asserunt, ut abscondi nullo modo possit. Hinc Sanctus Cyprianus libro de unitate Ecclesiæ sic habet: Ecclesiâ Domini luce perfusa, radios suos per orbem terrarum spargit. Sanctus etiam Chrysostomus homiliâ quartâ in cap. 6. Isaïæ: Facilius, inquit, Solem extinguere, quàm Ecclesiâ obscurari. Idem sapius docet S. Augustinus, qui Ecclesiâ visibilem adeo esse affirmat, ut eam nemo non videre nequeat, nisi ultra oculos claudat. Concludo itaque hujus Sancti Doctoris verbis Tractatu secundo in Epist. Joannis: Quid amplius dixeris sum, quàm cæcos, qui tam magnum montem non vident? Qui contra lucernam, in candelabro positam oculos claudunt?

Quæritur secundò: Utrùm hæc Ecclesiâ possit in Fide errare? Respondetur negativè: & primò quidem non posse eam errare, aut deficere per hæresim est clarissimum, in symbolo enim vocatur *Sancta Ecclesiâ Catholica*, cum hæresi autem consistere sanctitas non potest, hæresis namque fundamentum sanctitatis destruit, nempe Fidem, sine hac enim impossibile est placere Deo: si ergo tota Ecclesiâ hoc modo deficeret, desineret esse vera Ecclesiâ, ut rectè affirmat Suarez, & fieret synagoga satana. Imo ulterius existimo cum eodem Suarez libro primo defensionis Fidei, cap. 4. ne quidem per ignorantiam invincibilem errare posse Ecclesiâ in iis, quæ credit tanquam certa de Fide. Ratio est, nam ab Apostolo 1. ad Timotheum cap. 3. vers. 15. dicitur Ecclesiâ *Columna & firmamentum veritatis*: quæ autem in eâ firmitas, si decipi possit, & in rebus etiam maximi momenti, ipsisque adeo Fidei mysteriis errare? Quòd verò per hæresim, ut diximus, errare nequeat, probat dictum illud Christi Matth. 16. vers. 18. *Super hæc petram edificabo Ecclesiâ meam, & porta inferi non prævalent adversus eam*. Christus nimirum ita illi speciali protectione assistit, ut in nullum errorem induci possit, quemadmodum hunc Matthæi locum communiter intelligunt Sancti Patres. Unde hæc veritas in variis Conciliis manifestè est definita. Videatur Bellarminus, Hosius, Tannerus, & alii, qui hæc fusissimè contra sectarios prosequuntur: ad nostrum verò institutum, qui Theologiam tantùm scholasticam, non res cum hæreticis controversas scribimus, non pertinent.

Est ergo Ecclesiâ infallibilis, nec solum ipsa errare non potest, aut in Fide deficere, sed nec falsum aliis credendum proponere: sicque est regula viva Fidei, cui proinde obtemperare omnes debent, & dicto esse obsequentes. Ad rei autem hujus explicationem recolendum quod supra Disputatione quintâ dixi, Ecclesiâ scilicet duobus modis sumi, *formaliter*, seu pro toto cœtu fidelium, & *representativè*, vel, ut alii loquuntur, *virtualiter*, nempe pro Prælati & Pastori-bus Ecclesiæ in Concilio Generali à Romano Pontifice approbato, qui res omnes definiendi potestatem habent, quorum proinde scita velut à Deo tradita amplecti omnes debent, eorumque dictis acquiescere. Extra Concilium verò hæc potestas residet in solo Romano Pontifice.

Quando autem dicimus Ecclesiâ esse regulam vivam Fidei, non est intelligendum de Ecclesiâ formali, seu de universo cœtu fidelium, moraliter enim impossibile est ut tota Ecclesiâ ad aliquid

III.
Auctoritas
Patrum
probat
Ecclesiâ
esse visibi-
lem.

IV.
Ecclesiâ
errare nullo
modo pos-
test.

Ne quidem
per ignoran-
tiam invin-
cibilem er-
rare potest
Ecclesiâ.

Ecclesiâ
columna est
& firma-
mentum
veritatis.

Docent Con-
cilia Eccle-
siam errare
non posse.

V.
Ecclesiâ est
regula viva
Fidei, & ad
omnes con-
troversias
decidendas
ordinata.

IV.
Tota Eccle-
sia non est
apud nos sic
regula vivæ

sem iudex
in contro-
versis de-
cidendis.

aliquid decidendum ac definiendum conveniat, nec laici ad hoc munus sunt idonei: deinde cum auctoritate docere videtur actus potestatis à Christo ad regendam Ecclesiam peculiariter concessæ, regimen autem Ecclesiæ, ut constat, non ad totum corpus, sed ad caput pertinet. Iudex ergo Fidei non est Ecclesia formalis, sed virtualis, seu representativa, hoc est, ut dixi, vel Romanus Pontifex solus, vel cum Concilio, de quo Sectione sequente.

SECTIO QUARTA.

De Ecclesiâ representativâ,
seu Conciliis.

I.
Quid nomi-
ne Concilii
intelligatur.

CONCILIA sunt comitia quædam Ecclesiastica: sicut enim in civili Republicâ primarii quique unâ cum Principe ad rectam illius administrationem, resque varias tractandas identidem conveniunt, ita in Ecclesiâ Episcopi sub Pontifice, Christi in terris Vicario congregantur, ut de iis, quæ ad illius regimen spectant communi consilio deliberent, eaque tum ad doctrinam tum mores statuunt, quæ ab omnibus fieri observarique debent. Hic itaque conventus seu congregatio à Græcis *σύνδος*, à Latinis Concilium, aut etiam Synodus vocatur.

II.
Quatuor
reperiuntur
Conciliorum
genera.

Concilia porro hæc in quadruplici sunt differentiâ: alia enim sunt *diocesana*, alia *provincialia*, alia *nationalia*, alia denique *generalia*. *Diocesana* Concilium est, cum sub uno aliquo Episcopo Parochi ipsius non ad res Fidei docendas, sed ad ea, quæ dictæ diœcesis administrationi conducunt, congregantur. Concilium *Provinciale* illud dicitur, in quo unus Archiepiscopus præest suis Suffraganeis simul collectis: quod etiam Concilium appellari solet *locale*. Concilium *Nationale* vocatur, in quo integræ alicujus nationis seu regionis Episcopi & Archiepiscopi sub uno aliquo Patriarchâ vel Primate conveniunt. Hoc verò Concilium vocatur interdum generale, non absolute & simpliciter, sed vel respectu præcedentium, vel quod generatim omnes illius gentis seu nationis Præsules contineat; qua etiam de causâ appellatur aliquando universale. Hæc tamen omnia Concilia reipsa sunt particularia, & errare possunt, nec ex se habent vim obligatâ ad credendum ea quæ docent, aut definiunt, nisi confirmentur à Romano Pontifice, tunc autem firmitatem non à se, sed ab ipso accipiunt. Doctrina itaque, quam hæc Concilia ex se tradunt, habet solummodo auctoritatem humanam, majorem tamen vel minorem pro qualitate, & numero definitum.

III.
Quid sit
Concilium
generale,
& cur vo-
cetur Occu-
menicum.

Quartum itaque, quodque antonomasticè vocatur Concilium, est Concilium *Generale*, quod à Sancto Augustino & aliis vocatur etiam *Universale*, quia nimirum non ad hanc vel illam Nationem aut Provinciam, sed ad universam Ecclesiam pertinet. Hoc porro Concilium, ut sit legitimum, ab ipso Romano Pontifice congregari debet, ipseque in eo, vel per se vel suos Legatos præsidere: quid de Concilio ad deponendum Pontificem dicendum sit, habetur Disputatione sequente Sect. 4. num. 10. Ad hoc ergo Concilium accedere possunt & debent univèrsi terrarum orbis Episcopi, nisi justâ de causâ excusentur, & propterea appellatur *Oecumenicum*, à quo

R. P. Comptoni Theol. Schol. Tom. II.

proinde nullus Episcopus per se loquendo excludi potest.

Generale ergo Concilium, ut sit legitimum, convocari, ut diximus, debet à Romano Pontifice, utpote supremo Ecclesiæ capite, Christi que in terris Vicario: unde nisi ab eo congregetur, potest errare, ut in Concilio Ariminensi contigit, & consequenter non est infallibilis regula Fidei. Adde, quantumvis ab initio legitime congregetur, tamdiu tamen solummodo habet auctoritatem infallibilem, quamdiu in obedientiâ Pontificis persistit, eique ut capiti unitur; si enim postquam Concilium est inchoatum, à Romani Pontificis obedientiâ discedat, eique obtemperare recuset, ut ex parte accidit in Concilio Basiliensi, ab eo tempore desinit esse infallibilis auctoritatis, nec censei potest regula Fidei.

IV.
Generale
Concilium
nisi à Ro-
mano Pon-
tificis con-
vocetur,
non est legi-
timum.

Causæ ad Concilium generale celebrandum variæ assignari solent: prima est nova hæresis exorta, ad quam extinguendam omnes Ecclesiæ Principes concurrere & conspirare debent, eique junctis viribus se opponere. Hinc septem prima generalia Concilia ad hunc finem videmus fuisse olim congregata. Varia etiam Concilia ob schismata inter Romanos Pontifices, ut Pisanum, Constantiense, & alia fuerunt coacta. Tertia causa est suspicio hæresis in Romano Pontifice, aut si in moribus planè esset incorrigibilis. Quarta est, si casus contingeret, ut Cardinales non possent aut nolent eligere Pontificem. Causa etiam sufficiens ad Concilium generale cogendum est abusu ac vitiorum, quæ in Ecclesiam irreperunt, reformatio. Quædam insuper Concilia celebrata fuisse cernimus, ut per ea Christiani excitarentur ad se Saracenis, & communi Ecclesiæ hosti opponendum: nonnulla etiam aliquando ad Imperatorem deponendum.

V.
Causa va-
ria ad co-
gendum
Concilium
generale.

Quid si Car-
dinales nol-
lent, aut
non possent
eligere Pon-
tificem.

Quæres, quinam sint ad generale Concilium convocandi? Quoad Episcopos jam diximus eos, quantum fieri potest, esse vocandos, nec ullum, per se loquendo posse excludi: soli verò Episcopi sunt ad Concilium necessarij & per se vocandi, ut in iis judicent & ferant sententiam. Ratio est, soli namque Episcopi sunt Pastores, seu quibus grex Christi doctrinâ & scientiâ traditur pascendus. Hinc in Concilio Niceno primo soli Episcopi 318. judicabant. Hinc etiam in Concilio Chalcedonensi Martinus quidam Abbas, *Non est meum, inquit, subscribere, sed Episcoporum.* Licet vero alij præter Episcopos admitterentur ad subscribendum, aliquid tamen addi solebat, quo denotabatur, eos non definiendo, sed definitis ab Episcopis consentiendo subscribere. Episcopi itaque absolute dicebant *subscripsi*, vel *definiens subscripsi*: de aliis verò dicitur, *consentientes subscripserunt*, ut de Presbyteris quibusdam expressè refertur in Concilio Arausicano secundo: qua etiam ratione in Concilio aliquando subscripsisse cernimus Imperatorem, ut videre licet in sextâ Synodo, actione duodecimâ.

VI.
De iis qui
ad Conci-
lium gene-
rale sunt
vocandi.

Soli Episcopi
sunt necessa-
rio ad Con-
cilium vo-
candi.

Differentia
inter sub-
scriptionem
Episcoporum,
& aliorum.

Soli ergo Episcopi ad generale Concilium necessarij sunt convocandi: unde apud antiquos omnes, ipsosque adeo Ecclesiæ Patres, ut Sanctum Cyprianum, S. Hilarium, S. Hieronymum, S. Ambrosium, S. Augustinum, & alios, hujuscemodi Concilia appellantur *Conventus Episcoporum*. Hinc in Concilio Chalcedonensi cum Monachi & Laici Concilium intrassent, clamaverunt identidem Patres: *Mitte foras superfluos, Concilium Episcoporum est.* Quamvis autem soli

VII.
Ab antiquis
omnibus
Concilia ge-
neralia vo-
cantur Con-
ventus Epi-
scoporum.

Tom. II.

Episcopi jure intersint Concilio, & habeant ordinariè jus suffragii, ex privilegio tamen seu indulto Pontificis & consuetudine idem concedi potest Cardinalibus, Episcopis titularibus, seu annularibus, Abbatibus, & Generalibus Ordinibus; quamvis enim non habeant jurisdictionem ordinariam, possunt tamen habere delegatam.

VIII.

Aliqui habent suffragium decisivum, alii consultivum.

Alii clerici, quamvis jus non habeant accedendi ad Concilium generale, vocari nihilominus possunt, ut difficultates, quæ circa res Fidei oriri possunt, examinent, & discutiant, qui proinde licet non habeant suffragium decisivum, habent tamen suffragium consultivum. Laici quamvis Concilio interesse possint ut illud defendant, & omnia pacata reddant, jus tamen suffragii non habent, imo Suarez hic, Disputatione undecimâ, Sectione primâ sine, probabiliter esse affirmat Pontificem iis suffragium in generali Concilio concedere non posse, cum jure saltem ordinario jurisdictionis non sint capaces: quod à fortiori dicendum est de fœminis.

IX.

Tam in veteri, quam in novo Testamento laici à jure suffragii in Ecclesiâ excluduntur.

Hinc tam in vetero, quam novo testamento Laicis jus suffragii in rebus ad Fidem & Ecclesiam spectantibus non conceditur. Unde Aggæi 2. vers. 12. dicitur: *Interroga Sacerdotes legem.* Malachia etiam secundo, vers. 7. sic habetur: *Labia Sacerdotis custodient scientiam, & legem requirunt ex ore ejus:* & alibi sæpè eadem veritas in vetero testamento traditur. In novo etiam Testamento hoc idem variis locis habetur: sic Actorum 20. vers. 27. dicit Apostolus: *Attendite vobis, & uni-*

verso gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam Dei. Hinc etiam Matthæi 5. vers. 14. dicitur: *Vos estis lux mundi:* & cap. ultimo, vers. 19. *Euntes docete &c.*

Concilium itaque generale in quo adest Pontifex, errare non potest, & est infallibilis regula Fidei; regitur namque à Spiritu Sancto, ut habetur Actorum 15. vers. 29. in forma definiendi ab Apostolis usurpata: *Visum est Spiritui Sancto, & nobis:* unde hæc veritas perpetuâ traditione in Ecclesiâ semper fuit habita. Ratio autem est; cum enim, ut jam diximus, rectum Ecclesiæ regimen postulet, ut aliqua sit regula viva, quæ res ad Fidem spectantes definiat, controversiæque decidaat, nulla ad hoc munus aptior Concilio generali, in quo unâ cum Capite conveniunt Ecclesiæ Proceres, junctisque viribus ad hæreticorum vim & impetum retundendum, resque Fidei statuendas declarandasque conspirant. Idem etiam dicendum de Concilio generali, in quo Pontifex per se non adest, sed per suos Legatos, si tamen rebus in eo definitis Pontificis approbatio accedat. Imo si juxta instructionem de re aliqua in particulari à Papa per Legatos transmissam, Concilium rem illam definiat, res sic definita, etiam non expectatâ confirmatione Pontificis est statim de Fide, Pontifex siquidem jam præbuit consensum, sicque res illa habet omnem auctoritatem ad firmam & validam definitionem requisitam. Videatur Bellarminus & alii, qui hæc latè prosequuntur.

X.
Concilium generale, in quo adest Romanus Pontifex per se vel per suos Legatos, est infallibilis regula Fidei.

Quid si res definiatur solum juxta instructionem Pontificis.

